

Det er det, vi gerne vil med det her forslag, altså give folk en mulighed for at vælge. Der har i debatten været en diskussion om, om man skal koble mærket til et andet. Vi har kaldt det etikmærket. Det kunne også hedde arbejdstagermærke, men jeg synes ærligt talt, det lyder lidt tungt. Jeg er lydhør over for andre gode forslag til, hvad vi skal kalde mærket, som bygger på arbejdstagernes rettigheder, således som de er defineret i den internationale arbejdstagerorganisation, ILO's konventioner, som Danmark har tilsluttet sig.

Man kan godt overveje at koble dem til Svanen og til Blomsten, altså miljømærkerne. Der er så bare det problem, at vi siger til en virksomhed i den tredje verden, at hvis de ønsker at sælge deres varer i Danmark og de vil dokumentere, at de har ordentlige arbejdstagervilkår på deres virksomhed, skal de også samtidig leve op til nogle af de stramme miljøkrav, som f.eks. kobler sig til Svanen.

Det kan godt være, det er for tungt for virksomheder i den tredje verden umiddelbart både at skulle leve op til miljøkrav og leve op til, at de behandler deres arbejdere ordentligt. Det er derfor, vi indtil videre er nået til den konklusion, at det er klogest at give mulighed for en mærkningsordning, der knytter sig til arbejdstagerrettigheder, og at man også har de andre mærkningsordninger, der knytter sig til miljø og økologi, og måske på sigt lader dem smelte sammen. For det, vi synes der virkelig er brug for i øjeblikket, er at få en mærkningsordning vedrørende arbejdstagernes rettigheder.

For det er jo i virkeligheden der, hvor det går frygtelig galt i øjeblikket, fordi der er den her negative spiral, hvor den virksomhed, der er i stand til at presse sine arbejdere til de mest usle, slavelignende vilkår med lav løn, ingen hensyn til arbejdsmiljøet, giftigt arbejdsmiljø, altså også kan vinde på markedet og slå mere ordentlige virksomheder ud via konkurrencen, og vi er indædt imod, at globaliseringen, som selvfølgelig er kommet for at blive og vil udvikle sig, skal være forbundet med denne negative spiral, hvor dem, der behandler deres ansatte ringest, også er dem, der vinder i konkurrencen.

Vi vil have vendt spiralen om, sådan at globaliseringen foregår på en måde, så vilkårene for arbejdere også i den tredje verden bliver bedre og kommer ind i en positiv spiral, og det er det, mærket kan bruges til, ikke som en løsning, men som en vej til en løsning.

Jeg vil bare sige, at det altså ikke er noget nyt, vi er kommet med. Det er faktisk noget, der har været diskuteret i et regeringsnedsat mærkningsudvalg i 1999, der også inddrog etik, arbejdstagernes rettigheder og menneskerettigheder. Det blev aldrig gennemført, men jeg vil sige, at med den udvikling, der har været med globaliseringen bare siden 1999, er der afgørende brug for at få sådan et mærke.

Når jeg siger, at sådan et mærke altså skal baseres på ILO's konventioner om at have forbud mod børnearbejde, slavearbejde, om, at man skal have ret til at kunne organisere sig – det er også et svar til hr. Per Ørum Jørgensen, at selvfølgelig går vi ind for organisationsfrihed, at man skal kunne forhandle kollektivt, få ordentlige arbejdsvilkår, ordentligt arbejdsmiljø og en retfærdig aflønning i overensstemmelse med det land, hvor produktionen foregår – så er det jo, fordi vi er sikre på, at det er med til at skubbe i den rigtige retning, at det, ligesom Ø-mærket har gjort det på økologiens område, kan være med til at sikre en udvikling af økologien, og dermed altså ikke så meget, fordi det i sig selv som mærke vil forandre verden, men fordi det altså er et aktivistmærke.

Kl. 16.20

Det vil sige, at alle aktivister, både i butikkerne i Danmark og i fagforeningen, den spæde fagforening i den tredje verden, kan bruge mærket og sige til lederen af en virksomhed: Her har I et mærke, I sælger varer under i Danmark, men hvis ikke I sørger for at leve op til mærket, så vil vi henvende os til vores kolleger i Danmark, til Etiknævnet i Danmark og få dem til at stoppe, at I bruger mærket, eller man kunne – og det er det bedste – sige, at de skulle lave om på vilkårene, sådan at der er ordentlige løn- og arbejdsvilkår der, hvor tingene bliver lavet.

Så det er altså et redskab til miljøorganisationer, til menneskerettighedsorganisationer, til fagforeninger, til ulandsorganisationer, til alle, der arbejder med at sørge for, at vilkårene bliver bedre for de ansatte i den tredje verden, i stedet for at de bliver presset, som de bliver i øjeblikket, hvor det i øvrigt også påfører danske virksomheder en ulige konkurrence på grund af den måde, på grund af de ting, vi i dag accepterer.

Så det er altså i virkeligheden et aktivistmærke, hvor vi får mulighed for at fravælge som forbrugere, men hvor vi også via vores forskellige græsrodsorganisationer er i stand til at aktionere mod dem, der ønsker at sælge produkter, der er produceret på umenneskelige vilkår.